

Veilig gebruik van sloten voor opslag bron- en kwelwater

Aanvullende informatie bij beregeningsverbod teelt aardappelen en tomaten

Richtlijnen voor veilig gebruik van sloten

In de regelgeving voor het verbod op het gebruik van oppervlaktewater bij de teelt van pootgoed zijn uitzonderingen opgenomen voor het gebruik van bronwater en kwelwater. De uitzonderingen maken het mogelijk om bronwater op te slaan in sloten en om kwelwater te gebruiken. In de wetgeving zijn voorwaarden gesteld die tot doel hebben om:

- vermenging tussen mogelijk besmet oppervlaktewater en het bron- of kwelwater te voorkomen;
- te voorkomen dat het water tijdens de opslag besmet raakt met bruinrot.

Mogelijkheden tussenopslag

In het beleid wordt onderscheid gemaakt tussen twee soorten sloten:

1. De afwateringssloot: dit is een kavelsloot die door zijn ligging het gehele jaar gevrijwaard is van de instroom van oppervlaktewater;
2. De infiltratiesloot: dit is een kavelsloot waar oppervlaktewater uit omliggende watergangen kan instromen en die van de omliggende watergangen kan worden afgesloten.

Het gebruik van een infiltratiesloot die is bestemd als opslag voor bronwater voor de teelt van pootaardappelen is alleen toegestaan buiten de 'verbodsgebieden'.

De afwateringssloot mag ook worden gebruikt voor het verzamelen van kwelwater.

Richtlijnen voor veilig gebruik van een afwateringssloot

Voor het veilig gebruik van een afwateringssloot voor opslag van bronwater of het verzamelen van kwelwater hanteert de NVWA de volgende criteria:

- geen gebruik van de sloot voor de opslag van oppervlaktewater;
- jaarrond volledig vrij van bitterzoet en andere onkruidwaardplanten voor bruinrot en van aardappelopslag. Grote brandnetel komt nagenoeg niet (meer) voor. Hiertoe adviseren wij u de slootkant adequaat te beheren;
- volledig vrij van afvalresten van aardappelen e.a. waardplanten.

Het gebruik van afwateringssloten voor de opslag van bron- of kwelwater hoeft niet aan de NVWA gemeld te worden, noch voorafgaand aan het teeltseizoen, noch tijdens de teelt.

De NVWA adviseert u om van het vullen van de afwateringssloten met bronwater en het beregenen van pootgoed vanuit deze afwateringssloten registraties bij te houden in een logboek.

Richtlijnen voor veilig gebruik infiltratiesloot

Voor het veilig gebruik van een infiltratiesloot hanteert de NVWA de volgende criteria:

- jaarrond volledig vrij van bitterzoet en andere onkruidwaardplanten voor bruinrot en van aardappelopslag. Grote brandnetel komt nagenoeg niet (meer) voor. Hiertoe adviseren wij u de slootkant adequaat te beheren;
- volledig vrij van afvalresten van aardappelen e.a. waardplanten;
- de afsluiting van de voor opslag van bronwater gebruikte sloot van de aanpalende watergang(en) is deugdelijk en waterdicht;
- de sloot is vrij van oppervlaktewater bij het vullen met bronwater.

Zoals hiervoor al genoemd is het gebruik van een infiltratiesloot voor de opslag van bronwater alleen toegestaan buiten de 'verbodsgebieden'.

In veel gevallen heeft in sloten, die gebruikt gaan worden voor de opslag van bronwater, oppervlaktewater gestaan. Het is daarom noodzakelijk om, bij het in gebruik nemen van de sloot voor de opslag van bronwater, een zorgvuldige werkwijze te hanteren. Deze werkwijze moet ertoe leiden, dat eventueel aanwezige bruinrotbacteriën worden afgevoerd of gedood.

Om de gevraagde zorgvuldigheid te bereiken is het noodzakelijk dat de sloot goed doorspoelbaar is. Dit houdt in dat de bodem van de sloot redelijk vlak is en dat de sloot na het laten leeglopen nauwelijks zichtbare waterresten of hooguit een dunne laag natte slootbagger bevat.

Het gebruik van afwateringsloten voor de opslag van bron- of kwelwater hoeft niet aan de NVWA gemeld te worden, noch voorafgaand aan het teeltseizoen, noch tijdens de teelt.

Zorgvuldig in gebruik nemen infiltratiesloot

Met inachtneming van het hiervoor genoemde kan de infiltratiesloot zorgvuldig in gebruik worden genomen door:

Het hanteren van een wachtperiode

De sloot tenminste vijf weken vóór de beregening van pootaardappelen af te sluiten van het oppervlaktewater. Het water, dat na afsluiting in de sloot achterblijft, kunt u niet voor de teelt van pootaardappelen gebruiken. Dit water kunt u binnen deze periode van vijf weken wel gebruiken voor de teelt van bijvoorbeeld bloembollen. Direct vóór gebruik van de sloot voor beregening of bespuiting van pootaardappelen, dus vijf weken na afsluiting van het oppervlaktewater, voert u het resterende water af en vult u de sloot met bronwater. Dit water kunt u gebruiken voor beregening of bespuiting van pootaardappelen. Door de periode van vijf weken is de eventueel in de sloot aanwezige (niet aantoonbare) populatie van bruinrotbacteriën afgestorven.

Spoelen met bronwater

Door de sloot geheel leeg te laten lopen (er mag maximaal 10 cm water en slib op de bodem achterblijven). U dient de sloot te vullen met bronwater tot net onder de drains of tot een peil van tenminste 80 cm en daarna weer leeg te laten lopen. Vervolgens dient u het spoelen met bronwater nog eenmaal te herhalen (dus tweemaal uitvoeren). Na tweemaal spoelen kunt u de sloot opnieuw vullen met bronwater. Dit water kunt u gebruiken voor beregening of bespuiting van pootaardappelen.

Door tweemaal te spoelen verdunt u een eventueel in de sloot aanwezige (niet aantoonbare) populatie van bruinrotbacteriën honderdvoudig tot onder de infectieuze dichtheid.

De NVWA adviseert u om alle activiteiten met betrekking tot het verantwoord in gebruik nemen van een infiltratiesloot alsmede van het beregenen uit een infiltratiesloot in een logboek te registreren.

Informatie

Nadere informatie kunt u opvragen bij de NVWA, divisie Plantgezondheid: www.nvwa.nl

NVWA, divisie Plantgezondheid
(Utrecht, juli 2023)